

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY**

w Dębicy
ul. Parkowa 2
39 – 200 Dębica

Dębica, 31.03.2025 r.

PSK.9020.72.3.2025

Wójt Gminy Jodłowa

**OBSZAROWA OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA
PRZEZ LUDZI DLA GMINY JODŁOWA ZA 2024 ROK**

Informacja o zaopatrzeniu w wodę przeznaczoną do spożycia:

Mieszkańcy Gminy Jodłowa oraz obiekty użyteczności publicznej i podmioty prowadzące działalność gospodarczą na terenie przedmiotowej Gminy, jako źródła wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wykorzystują wodę z indywidualnych ujęć. Zgodnie z zapisem § 7 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294), kontrolę wewnętrzną jakości wody przeprowadza podmiot dostarczający lub wykorzystujący wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia (dotyczy między innymi budynków użyteczności publicznej, budynków zamieszkania zbiorowego lub podmiotów działających na rynku spożywczym, z zastrzeżeniem § 8).

W 2024 roku nadzorowane były przez PPIS w Dębicy indywidualne ujęcia wody dla:

- a) 5 obiektów szkolnych;
- b) 1 placówki służby zdrowia;
- c) 6 obiektów użyteczności publicznej;
- d) 4 podmiotów działających na rynku spożywczym.

Ponadto na terenie gminy Jodłowa funkcjonuje sieć wodociągowa zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Sieć obejmuje miejscowości Dzwonowa, Dęborzyn, Zagórze. Do przedmiotowej sieci podpięte zostały budynki mieszkalne oraz Centrum Kulturalno-Sportowe w Dzwonowej i Publiczna Szkoła Podstawowa w Dęborzynie. Obiekty zaopatrywane są w wodę pochodzącą z ujęcia wody powierzchniowej (rzeka Biała). Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi produkowana jest przez urządzenie wodociągowe w Lubaszowej, znajdujące się na terenie województwa małopolskiego. Zarządzającym siecią wodociagową na terenie gminy Jodłowa jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Jodłowej Sp. z o.o., 39-225 Jodłowa 57.

Badania jakości wody:

Badania wody z sieci wodociągowej zbiorowego zaopatrzeniowa w wodę oraz indywidualnych ujęciach wody funkcjonujących na terenie Gminy Jodłowa prowadzone były w ramach kontroli wewnętrznej, sprawowanej przez Właścicieli lub Administratorów obiektów, które zaopatrują w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz w związku ze sprawowanym nadzorem przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dębicy (zwany dalej PPIS w Dębicy). Zakres prowadzonych badań w ramach kontroli wewnętrznej był uzgadniany z tutejszym Inspektorem Sanitarnym. W przypadku obiektów zaopatrywanych w wodę z indywidualnych ujęć – indywidualnie dla każdego ujęcia brano pod uwagę zapisy § 7 i § 8 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294), a także jakość i rodzaj ujmowanej wody, sposób uzdatniania wody, zanieczyszczenia występujące w środowisku.

Zazwyczaj przeprowadzano badania jakości wody w zakresie **monitoringu parametrów grupy A**, który obejmowały: barwę, przewodność elektryczną, *Escherichia coli*, ogólną liczbę mikroorganizmów w 22°C, stężenie jonów wodoru (pH), zapach, smak, bakterie grupy coli, mętność. Dodatkowo zakres badań przy każdym badaniu w zakresie grupy A zawierał żelazo i mangan, ze względu na duże wartości tych parametrów w wodzie surowej, pobieranej z ujęć podziemnych; oznaczano także chlor wolny po dezynfekcji wody. W niektórych obiektach poszerzano zakres badań, np. o sód i chlorki, co wynikało z zastosowanego sposobu uzdatniania wody. W przypadku sieci wodociągowej zbiorowego zaopatrzenia w wodę zakres parametrów grupy A rozszerzono o badania *Clostridium perfringens*, stężenia glinu oraz Σ chlorynów i chloranów.

Uzgodniony z PPIS w Dębicy harmonogram badań wody przeznaczonej do spożycia dla sieci wodociągowej zbiorowego zaopatrzenia, obejmował **monitoring parametrów grupy B**, tj.: *Escherichia coli*, Enterokoki (paciorkowce kałowe), akryloamid, antymon, arsen, azotany, azotyny, benzen, benzo(a)piren, bor, bromiany, chlorek winylu, chrom, cyjanki, 1,2-dichloroetan, epichlorohydryna, fluorki, kadmi, miedź, nikiel, ołów, pestycydy, Σ pestycydów, rtęć, selen, Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu, Σ wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), Σ THM, bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72h, *Clostridium perfringens* (łącznie ze sporami), glin, jon amonu, barwa, chlorki, mangan, mętność, ogólny węgiel organiczny (OWO), stężenie jonów wodoru (pH), przewodność elektryczna, siarczany, smak, sód, utlenialność z KMnO_4 , zapach, żelazo, chlor wolny (w okresie chlorowania wody). W tym zakresie dodatkowo wykonano oznaczenia twardości węglanowej.

Informacje o zgłoszonych reakcjach niepożądanych związanych ze spożyciem wody:

W 2024 roku nie odnotowano żadnych zgłoszeń Mieszkańców Gminy Jodłowa, dotyczących reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody.

Informacje o przekroczeniach zawartości dopuszczalnych parametrów jakości wody oraz o prowadzonych postępowaniach administracyjnych w zakresie jakości wody:

W 2024 roku Administrator przedmiotowej sieci wodociągowej niezwłocznie przeprowadził kontrolne badania wody, które wykazały odpowiednią jej jakość.

PPIS wszczął na podstawie art. 61 § 4 k.p.a. postępowanie administracyjne w sprawie wystąpienia przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów 22°C w ilości >300 jtk/ml w wodzie pobranej z sieci wodociągowej zbiorowego zaopatrzenia. Administrator przedmiotowego urządzenia wodociągowego niezwłocznie przeprowadził kontrolne badania wody, które wykazały usunięcie zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody.

Ponadto w **2 placówkach oświatowych oraz w 1 obiekcie służby zdrowia** jakość wody nie odpowiadała wymogom ww. rozporządzenia. Dotyczyło to indywidualnego ujęcia wody dla:

- Niepublicznego Przedszkola „Zakątek Malucha” w Jodłowej ze względu na ponadnormatywną zawartość stężenia manganu (54 µg/l) oraz sodu (245 mg/l) – wszczęto postępowanie administracyjne;
- Szkoły Podstawowej w Dębowej ze względu na ponadnormatywną zawartość mętności (2,4 NTU) – wszczęto postępowanie administracyjne;
- Szkoły Podstawowej Nr 2 w Jodłowej ze względu na ponadnormatywne stężenie żelaza (302 µg/l) – wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi;
- Poradni Rodzinnej GK-MED w Jodłowej ze względu na ponadnormatywną zawartość stężenia żelaza (2900 µg/l), manganu (3950 µg/l), mętności (5,36 NTU), zapachu (16 TON) – wydano decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi.

Należy zaznaczyć, że Właściciele/Administratorzy indywidualnych ujęć wody oraz sieci wodociągowej zbiorowego zaopatrzenia w wodę przedstawiali plan działań naprawczych w okresie niedotrzymywania obowiązujących norm w składzie fizykochemicznym, organoleptycznym. Badania wody wykonywane po przeprowadzeniu działań naprawczych, wykazywały przydatność wody do spożycia przez ludzi. Wyjątek stanowi indywidualne ujęcie wody dla Poradni Rodzinnej GK-MED w Jodłowej, gdzie na koniec 2024 roku obowiązywał w dalszym ciągu brak przydatności wody do spożycia przez ludzi, w związku z przekroczeniem stężenia żelaza, manganu, mętności oraz zapachu.

Wpływ przekroczonych parametrów na zdrowie konsumentów:

Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C – parametr za pomocą, którego wyodrębnia się grupy organizmów heterotroficznych, które stanowią część naturalnej flory wód i jest on wskaźnikiem niepożądanym, jest najlepszą wskazówką (lepszą niż bakterie grupy coli) dla oceny integralności całego systemu produkcji wody (skuteczności procesów uzdatniających łącznie z dezynfekcją), gdyż należą tu organizmy o cechach różniących się między sobą. Główne czynniki ułatwiające rozwój ogólnej liczby bakterii w sieci to: temperatura, dostępność pożywienia, brak pozostałości środka dezynfekującego, stagnacja wody. Jeśli występuje zwiększona ogólna liczba bakterii to nie należy brać pod uwagę rzeczywistej wartości liczby kolonii, ale wzrost liczby kolonii w całej sieci – daje wskazówkę odnośnie jakości wody w całej sieci, jako wskaźnik jej czystości.

Żelazo – w przekroczonych stężeniach ma duże znaczenie techniczne i organoleptyczne. Duża ilość żelaza w wodzie nadaje jej specyficzny zapach, posmak. Żelazo bardzo brudzi armaturę (wannę, umywalki itp.), pranie. Osadzając się w rurach zmniejsza ich światło, powodując duże straty energii pomp tłoczących wodę. Ponadto w odłożonych osadach w sieci

rozwijają się najróżniejsze bakterie, które mogą wtórnie zanieczyszczać wodę (woda na wyjściu ze stacji może spełniać normy bakteriologiczne, a u odbiorców już nie, mimo chlorowania). Pod wpływem utlenienia bardzo łatwo wytrąca się z wody, tworząc osad, który usuwa proces filtracji. Żelazo jest pierwiastkiem, którego codzienne spożywanie w pewnych ilościach jest niezbędne dla zdrowia, przede wszystkim dla prawidłowego funkcjonowania układu krwiotwórczego, mięśni oraz wielu enzymów biorących udział w licznych reakcjach biochemicznych.

Mangan – w stężeniach przekraczających 0,1 mg/l może niekorzystnie wpływać na właściwości organoleptyczne wody, nadawać niepożądany smak, a także powodować przebarwienia urządzeń sanitarnych i odzieży podczas prania. Nieprawidłowe stężenie manganu w wodzie do spożycia może przyczyniać się do odkładania osadów w systemie dystrybucji wody.

Sód – sole sodu znajdują się praktycznie we wszystkich pokarmach i w wodzie pitnej. Należy zauważyć, że niektóre środki zmiękczające wodę mogą znacząco zwiększać zawartość sodu w wodzie do picia. Stężenia sodu przekraczające 200 mg/l mogą powodować smak wody niemożliwy do zaakceptowania przez odbiorcę. Nie można wysnuć jednoznacznych wniosków w odniesieniu do potencjalnej zależności pomiędzy zawartością sodu w wodzie, a nadciśnieniem. Tak więc nie proponuje się, opierając się na przesłankach zdrowotnych, zalecanej dopuszczanej wartości dla sodu w wodzie do picia.

Mętność – jest parametrem fizycznym, stanowiącym miarę ograniczenia względnej przezroczystości wody przez utrzymujące się w niej cząstki zawiesin. Sam wzrost mętności wody nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi, w niektórych sytuacjach może on wskazywać na zakłócenia w procesie uzdatniania wody. Powodem mętności wody mogą być cząstki nieorganiczne – cząstki gleby, ropy, muł, substancje mineralne. Do powstawania mętności wody mogą przyczyniać się także zawiesiny organiczne, do których należą butwiejące resztki roślinne, przenikające do ujęcia wraz z wodami opadowymi, gnijące pozostałości organizmów zwierzęcych, odchody ludzi i zwierząt, rozdrobnione substancje organiczne, polimeryczne formy niektórych związków organicznych, w tym wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, koloidy, glony i mikroorganizmy: plankton, sinice, mikroorganizmy obecne w ściekach, w tym bakterie i pierwotniaki chorobotwórcze, ponadto fragmenty biofilmu, osadów i produktów korozji z systemów wodociągowych.

Zapach – nadają wodzie rozpuszczone w niej związki nieorganiczne tj. kwasy, sole, gazy lub organiczne – najczęściej produkty metabolizmu organizmów żywych w wodzie w warunkach naturalnych. Mogą być również ubocznym skutkiem uzdatniania wody (np. chlorowania), a także powstawać w trakcie magazynowania i dystrybucji wody. Zapach specyficzny może pochodzić np. od chloru, fenolu, nafty, acetonu, smoły. Nietypowy zapach, może być wskaźnikiem obecności potencjalnych szkodliwych substancji. Zapach powinien być akceptowalny przez konsumenta i bez nieprawidłowych zmian.

Ocena jakości wody:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dębicy dokonując oceny obszarowej jakości wody na terenie Gminy Jodłowa za 2024 r. przeanalizował wyniki badań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, pobranej z sieci wodociągowej oraz indywidualnych ujęć

funkcjonujących na terenie gminy Jodłowa przeprowadzonych w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. stwierdzając, że woda na ww. terenie spełniała lub warunkowo spełniała wymagania określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294) i była przydatna lub warunkowo przydatna do spożycia przez ludzi. Wyjątek stanowi woda pochodząca z indywidualnego ujęcia wody dla Poradni Rodzinnej GK-MED w Jodłowej, gdzie na koniec 2024 roku obowiązywał brak przydatności wody do spożycia przez ludzi, w związku z wystąpieniem przekroczenia stężenia żelaza i manganu oraz ponadnormatywnej zawartości mętności.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Dębicy
(signature)
Barbara Więcek

Otrzymują:

1 x Adresat

1 x a/a